

GAZETA LWOWSKA.

Insercyja w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

Cześć urzędowa.

C. k. finansowa dyrekcya krajowa we Lwowie mianowała: oficyała urzędu podatkowego *Piotra Janowicza*, oficyałem urzędowym III. klasy przy ekonomacie krajowej dyrekcji finansowej; asystenta urzędowego, *Emiliana Janowskiego*, oficyałem urzędowym III. klasy; a praktykantów urzędowych *Karola Gailhoffera* i *Ludwika Smrę* asystentami urzędowymi V. klasy przy c. k. kasach.

Lwów, 10. lipca 1863.

C. k. krajowa dyrekcya finansowa we Lwowie mianowała prowizorycznie przy podległych sobie urzędach podatkowych i będącego do dyspozycyi poborcy podatków, *Karola Zachariaszewicza* z Siedmiogrodu, poborcą III. klasy; a oficyała urzędu podatkowego *Hippolita Pęplowskiego*, kontrolorem III. klasy.

Lwów, 11. lipca 1863.

Cześć nieurzędowa.

Lwów, 23. lipca.

Jak się dowiaduje *Jen. kor.*, raczył Najjaś. Pan najwyższym postanowieniem z 19. b. m. uwolnić marszałka krajowego w Czechach, *Wojciecha hrabiego Nostiza* na własną jego prośbę od tej posady.

Z rady państwa donosi ta sama *Jeneralna korespondencya*, że na ostatnim posiedzeniu wydziału petycyjnego z dnia 21go b. m. nie została jeszcze petycja Langiewiczza ostatecznie zatwierdzona. Zgodzono się tylko na to, by dopiero wtedy, gdy nastąpi już odpowiedź na interpelacyę hrabiego *Kińskiego* względem internowań i wydziałowi przedłożoną będzie dosłowna treść oświadczenia rządu, powziąć merytoryczną uchwałę w sprawie Langiewiczza. Odpowiedź na wspomnianą interpelacyę ma nastąpić dzisiaj. Na posiedzeniu wydziału obradującego nad wnioskiem *Mühlfelda* względem przypuszczenia izraelitów do notaryatu na dniu 20. b. m. oświadczył minister sprawiedliwości *Dr. Hein*, że nie może jeszcze objawić w tym względzie zdania rządu, dopokąd niezapadnie uchwała konferencyi ministeryalnej, i upraszał przeto o małą zwłokę; ale wydział nie przystał na to i oświadczył się za przyjęciem wniosku *Mühlfelda*.

Z *Hermansztadu* piszą do *Jener. Kor.*, że węgiercy deputowani sejmu siedmiogrodzkiego zamysłali już w poniedziałek opuścić *Hermansztad* nie zajrzawszy nawet do sali sejmowej. Jak słychać, miała ich skłonić do tego kroku ta okoliczność, że najwyższy reskrypt do sejmu siedmiogrodzkiego pomija zupełnie kwestyę unii i zatwierdzenie dyplomu Leopoldyńskiego przedstawia jako rzecz niepodobną do osiągnięcia; a niektórzy domyślają się jeszcze, że na to przedstawienie musiała wpłynąć także obecność kilku szefów stronnictwa węgierskiego w *Hermansztadzie*. Wprawdzie słychać także z innej strony, jakoby sascy deputowani zamierzali do pomóż Węgom, ażeby ich protest dostał się na stół izby, a wtedy skłoniliby się Węgrzy brać udział w obradach sejmu; ale jak z jednej strony nie można utrzymywać z pewnością, czy krokiem takim wyswiadczyliby istotnie przysługę Węgom, tak z drugiej znowu można powiedzieć, że środek taki byłby na wszelki sposób zanadto heroicznym.

Z Królestwa Polskiego mają dziś dzienniki znowu wiadomości o kilku nowych potyczkach. Według doniesienia *Czasu* toczyły się przez kilka dni od 14. do 17. b. m. zacięte potyczki w Pułuskim powiecie pod Dąbrową, Komorowem i Porządkiem, w bagażnej okolicy między spływem Narwi z Bugiem ale właściwy rezultat tych walk nie jest jeszcze dokładnie znany. *Czas* powiada tylko, że były to już znaczniejsze boje, bo walczyło tam do 2000 Polaków pod dowództwem *Jasińskiego* i *Wawra*, z przeszło 5000 Rosyan, a poległo do 100 Polaków i kilkaset Rosyan, ale w końcu zaczęli się powstańcy. W tym samym dniu, jak pisze *Czas*, zaszła między *Ostrofką* a *Łomżą* w *Miastkowie* mała utarczka jazdy polskiej z *Kozakami*, dalej w *Podlaskim* pod *Łomazami* stoczyli powstańcy krwawy bój, o którym niema jeszcze dokładnych wiadomości; a nakoniec w *Lubelskim* pod wsią *Polichną* miał oddział polski uderzyć na Rosyan eskortujących pieniądze do *Janowa* i rozbić eskortę, ale z kasą uszli Rosyanie. — Urzędowy *Dzien. pou.* z 20. b. m. nieprzyniósł nic ważnego prócz rozporządzenia rady administracyjnej o kwaterunkach dla wojska w Warszawie.

W angielskiej izbie niższej toczyły się 20go b. m. zapowiedziane od dawna rozprawy nad sprawą polską. *Horsman* zaproponował swój adres do Królowej, mówił gorąco za przywróceniem Polski, ganił, że rząd zrobił dotąd albo za wiele, albo za mało, i przedstawiał niepożyteczność dyplomacyi. Bez broni w pogotowiu — mówił — popchnie tylko Anglia przyjaźną dla Polski i cheiwa sławy Francję do nowych przymierzy. *Gladstone* odpowie-

dział, że rząd zapatrując się na rzecz ze stanowiska praktycznego nie podziela próżnych nadziei *Horsmana* względem przywrócenia dawnej Polski. *Henessy* odwoływał się do sympatyj Europy dla Polski, a *Kinglake* pochwalał dotychczasową politykę rządu. *Lord Palmerston* mówił, że przywrócenie Polski wymagałoby wojny europejskiej, i unieważniłoby tem istniejące traktaty, które wyłącznie uprawniają do interwencyi za Polską i przyznają ją niezaprzeczonemu prawu zdobyczy Rosyi. Niestety jednak opiera się Rosya zawieszaniu broni, ale Anglia naradzi się z Francją i Austryą nad dalsze kroki. Dlatego uprasza rząd o zaufanie parlamentu. Na to cofnął *Horsman* swoją mocę, a rząd złożył odpowiedź rosyjską na stole izby.

Tymczasem *Monitor francuski* zajmuje się ciągle jeszcze głównie wyprawą meksykańską, i w ostatnim numerze swoim z 21. b. m. ogłasza pismo z *Veracruz*, które donosi o oświadczeniu się (pronunciamento) prowincyi *Chiapao* i *Terra caliente* za interwencyą.

W kilku prowincjach *Hiszpanii* i zausi się znowu na zaburzenia; jak donosi bowiem telegram *madrycki* z 20. b. m. użyte zostały ze strony rządu środki ostrożności przeciw zamiarowi wywołania zaburzeń w *Sewili*, *Maladze*, *Waladolidzie* i *Granadzie*; niepodaje jednak ta depesza nic bliższego ani o źródłach ani o charakterze tych agitacyi. — W *Maladze* zetknęła się przypadkiem fregata angielska z francuską i obie zatoneły, a z załogi uratowano tylko dwóch francuzkich majtków i jednego angielskiego.

Z *Kopenhagi* donoszą pod dniem 20. b. m., że Król szwedzki spodziewany był we środę z jednodziową wizytą u Króla duńskiego na zamku *Skodsborgskim*.

France ob staje przy swoim twierdzeniu, że dwór kopenhagski żądał w *Londynie* obsadzenia Grecyi wojskiem w interesie Króla nowo obranego i *Jener. Kor.* potwierdza tę wiadomość. *Earl Russell* zaprzeczał wprawdzie w parlamencie, że taka propozycya nadeszła z *Kopenhagi*, ale gdy jeszcze przed ostatnim rozruchem wojskowym w *Ateach*, dwór duński zwrócił uwagę gabinetu angielskiego jak byłoby pożytecznie dać młodemu Królowi pewną liczbę wojska, to w skutek owego rozruchu, wzmianka ta, czyli życzenie, ponowioną została w formie jeszcze bliżej określonej. Faktem jest także, że co do tego porozumiał się już gabinet *Londyński* z *Paryskim* a *Francya* odmówiła udziału w okupacyi Grecyi, i oświadczyła, że pozostawia gabinetowi angielskiemu poczynić kroki, które uzna za stosowne do zabezpieczenia nowego rządu greckiego.

Monarchia Austryacka.

Wiedeń, 21. lipca. (*Nowiny dworu. — Wiadomości bieżące.*) Najjaśn. Pan przybył wczoraj zrana w towarzystwie *fliegeladjutanta* majora hrabi *Latour* z *Laxenburga* do ces. burgu, przyjmował potem raporta kilku ministrów, a później udzielał przez 1½ godziny posłuchania osobom prywatnym. Między innymi przyjmował *Jego Ces. Mość* biskupa *Lonowicza* i bana *Kroacyi* barona *Soksewica*.

Król *Wilhelm* pruski, który opuścił *Karlsbad* w sobotę po uroczystym pochodzie z *fakłami*, i jak donosi najświeższy telegram przybył już do *Salzburga*, a dziś stanie zapewne w *Gasteinie*, otrzyma tam, jak donoszą teraz urzędownie dzienniki pruskie, już temi dniami wizytę *Jego Mości* Cesarza austryackiego. Dzienniki pruskie dodają, że Cesarzowi nie będzie towarzyszyć przytem żaden z ministrów, i że nie będzie obecnym także inny członek rodziny książęcej.

Książę *Elektor heski* bawi teraz w dobrach swoich w *Horowicach* w *Czechach*; w zeszły piątek zgorzał leżący tu przy pałacu książęcym folwark, i ogień zniszczył także stajnię, należącą do zamku.

Prezydent *Dr. baron Raule* powrócił tu z *Drezną*. Obradująca tam pod jego przewodnictwem konferencya nad powszechnem niemieckim prawem obligacyjnem, odroczyła posiedzenia swoje do 7go września r. b. — Prymas węgierski, kardynał *Scitowski*, którego przyjazd do *Wiednia* zapowiedziano na wczoraj jeszcze, nie przybył dotąd. — Pruski poseł, baron *Werther* miał wczoraj dłuższą konferencyę z ministrem *Rechbergiem*. — Reprezentant Rosyi przy tutejszym dworze p. *Balabin* jest od piątku bardzo czynny, i konferuje często to z hr. *Rechbergiem*, to z księciem *Grammont* i z lordem *Bloomfieldem*. — *Derwisz Basza*, jeneralny dyrektor min i kopalń w *Tureyi*, przybył tu w powrocie z *Paryża*, i odjedzie za kilka dni do *Sambułu*.

(Z Rady państwa.) Wydział do obradowania nad formalnem zatwierdzeniem budżetu państwa miał wczoraj posiedzenie pod przewodnictwem swego przewodniczącego p. *Tascheka*, i uchwalił zaproponować izbie wybranie wydziału z 36 członków do obradowania nad budżetem. Członek polski *Grocholski* nie wniósł żadnego wotum odmiennego. Także wydział petycyjny miał wczoraj przed połu-

dniem posiedzenie i obradował nad petycją *Langiewicza*. Obecni byli ministrowie *Schmerling*, hr. *Rechberg*, baron *Mecsery* i Dr. *Hein*. Minister policyi wyjaśniał obszernie powody i okoliczności internowania, złożył odnośne akta oryginalne, i usprawiedliwił internowania ze względów internacyjnych, politycznych i finansowych. Także inni ministrowie bronili stanowisko rządu. Wydział zdawał się być wielce zaspokojonym obszernymi wyjaśnieniami ministrów; ale mimo to nie powziął jeszcze żadnej uchwały, i dopiero na przyszłym posiedzeniu ma nastąpić unotywowane załatwienie petycji *Langiewicza*.

Mowa J. E. ministra w izbie deputowanych przy złożeniu budżetu na rok 1864. (Ciąg dalszy.)

„Po ogólnych tych uwagach przejdę do wystawienia głównych rezultatów budżetu na period finansowy 1864 roku.“

„Przy wydatkach zbadano etaty szczegółowe z uwzględnieniem wyników upłynionego peryodu finansowego, i usunięto wszelki wydatek interesom publicznym nie koniecznym wymagany.“

„Przy porównaniu z rokiem przeszłym, w przeciągu czasu dwunasto miesięcznym, dostrzedz można znaczne oszczędności, mianowicie przy wydatkach na dwór monarszy, na ministerya policyi i spraw zewnętrznych, przy nadwornej kancelaryi węgierskiej i siedmiogrodzkiej i przy władzach kontrolujących; wydatki ministerjum wojny zmniejszyły się w porównaniu z nakładem przeszłorocznym o 6,117,000 zł. Powiększenie wydatków okazuje się przy ministerjum stanu, z powodu potrzeby budynków i zakładów szkolnych, przy nadwornej kancelaryi horwackiej z powodu wydatków na budowlę, przy ministerjum sprawiedliwości z powodu rozszerzonej kompetencyi sądowej w rzeczach karnych na zasadzie prawa z d. 22. października 1862 roku, przy ministerjum handlu, z powodu urzędzenia nowych linii telegraficznych, w końcu zaś przy ministerjum marynarki, z powodu koniecznego rozszerzenia zakładów portowych. Ministerjum finansów wykazuje oszczędność w ilości 356,000 zł. z powodu redukcji urzędników, nadto znaczną oszczędność 5,427,000 zł. Spowodowaną korzystniejszym kursem waluty, natomiast dług państwa wymaga powiększonego wydatku 17 milionów, w skutek rat bankowi sptacać się mających, za ściągnięcie dawniejszej waluty wiedeńskiej, tudzież rat wierzytelności bankowej, dobrami państwa pokrytych. Pomimo znacznych tych wydatków potrzeby ministerjum skarbu wykazują przewyżkę tylko 9,417,000 zł. w porównaniu z rokiem przeszłym, a to wskutek zyskanych oszczędności, wszystkie zaś potrzeby państwa razem wzięte przenoszą potrzeby roku przeszłego tylko o 7,216,330 zł. Zważywszy zaś, iż wskutek opłaty na wierzytelności banku w ilości 17,138,200 zł. dług państwa o tę sumę się zmniejszył, wykazuje się w wydatkach państwa w porównaniu z rokiem przeszłym, oszczędność blisko do 10 milionów dochodząca.

Przy pokryciu wydatków przyjęto rezultat odpowiadający wpływom z lat przeszłych i pomnożeniu ciągle się objawiającem.

Co do podatków stałych wypracowano nowy projekt do prawa, dla usunięcia obecnych nierówności przy rozkładzie podatku, i zyskania podstawy odpowiedniej zmienionym stosunkom. Rząd wypełni przyrzeczenie swe w przeszłej kadencji posiedzeń radzie państwa uczynione, składając projekta do praw względem uregulowania podatków stałych. Z powodu wielkiej wagi tego przedmiotu, wymagającego tak różnostronnego i gruntownego rozbioru, trudno przypuścić ażeby projekta rządowe załatwione być mogły w ciągu obecnej kadencji posiedzeń rady państwa, a gdyby to nawet nastąpić mogło, podstawa odpowiednia nowym zasadom opodatkowania wyszukana być musi na drodze całego szeregu katastralnych operacji, potrzebujących dłuższego czasu zwłaszcza przy podatku gruntowym i domowym, a nawet i przy podatku przemysłowym i dochodowym. Operacje te przeto przy rozszerzeniu nowego peryodu finansowego, wykończone być nie mogą.

Przez wniesienie w obecnej kadencji projektów do praw względem uregulowania stałego opodatkowania, opłacający podatki będą mieli upewnienie, iż przyszły rozkład podatków nie nastąpi już na dotychczasowych, po części mylnych zasadach, ale na podstawie słusznego i równego rozdzielenia ciężarów na tych co je ponoszą.

Chętniej więc poniesione będą ofiary, konieczne dla pokrycia potrzeb państwa w śród trudności peryodu przechodowego, wskutek których te trudności trwać będą na rok 1864 ciężary i dodatki do podatków w latach 1862 i 1863 zaprowadzone. Dodatki te zamieszczone są w rubryce wpływów nadzwyczajnych, w dziale pokrycia ogólnych potrzeb państwa.

„Przechodząc do podatków niestałych oświadczyć mogę co do opłaty od wódki, iż pomimo licznych trudności w zastosowaniu nowego aparatu, i pomimo niekorzystnych cen i stagnacyi w odbycie, produkcya wódki w ogóle się nie zmniejszyła, dotychczasowy zaś rezultat poboru spodziewać się może, iż takowy dojdzie do sumy prelimitowanej, a może ją i prześcignie. Nadwyżka poboru w pierwszym półroczu bieżącego roku prześcignęła już o 2 miliony wpływów pierwszego półroczu przeszłego roku.“

„Ciągle ulepszenie aparatów kontroli, ściślejsza kontrola w skutek obznajomienia się z aparatami ze strony organów kontrolujących, nadto podniesienie się ceny wódki, i ztąd widok do pomnożenia produkcji, każą się spodziewać ciągłego powiększenia się wpływów z podatku na wódkę, i usprawiedliwiają cyfrę budżetową w preliminarzu przyjętą.“

„Również zwiększają się wpływy z podatków na wino i piwo. Natomiast przy podatku na mięso i bydło rzeźne wnieść wypadnie znaczne zmniejszenie cyfry prelimitowanej z powodu księgosuszu w wielu krajach grasującego i zmniejszonej ztąd konsumpcyi bydła. Podobny niedobór wykaze się przy wpływach z opłaty od cukru burakowego z powodu niekorzystnego zbioru buraków i z powodu ubytku kredytów podatkowych, które jako wcześniej już wypłacalne, jedynie do roku 1863 doliczyć wypada.“

Z powodów powyższych utrzymanie podniesionej opłaty od cukru burakowego prawem z dnia 29. października zaprowadzonej dla ochrony skarbu od znacznego niedoboru na peryod finansowy 1864 r. w budżecie zamieszczone być musiało.

„Przy monopolu tytoniu i tabaki zwiększono wydatki na popełnienie z powodu zakupu liści tytoniowych dla skompletowania magazynów, i z powodu nastąpić mającego podwyższenia ceny tytoniu krajowego. Również przyjęto odpowiednie pomnożenie rubryki wpływów, ze względu na ciągle podnoszenie się odbytu.“

„Przy opłatach stemplowych i opłatach od czynności prawnych, dotychczasowe rezultaty, a mianowicie odbył znaczny stemplowych, świadczą o korzystnym finansowym skutku prawa z dnia 13. grudnia 1862 r. Skutki jego przy opłacie od czynności prawnych później dopiero, jak to z natury rzeczy wypadła, dokładnie ocenione być mogą. Finanse państwa w obecnych okolicznościach nie mogą się obejść bez znacznych wpływów z tego źródła płynących, wypadła zatem wnieść utrzymanie ich na dalszy peryod finansowy, umieszczając prelimitowany rezultat w rubryce wpływów nadzwyczajnych budżetu.“

Rząd bacznie miał oka na zastosowanie tego prawa i na uciążliwości, które dostrzedz się dały. Zebrano spostrzeżenia doświadczaniem wskazane, korporacje publiczne wezwane zostały o udzielenie własnych swych postrzeżeń i wskazanie zmian, które pożądane być mogą, i już w obecnej kadencji posiedzeń rady państwa złożony będzie projekt do prawa względem modyfikacji zaprowadzić się mających.

„Dla usunięcia niedogodności z obecnego bytu dwóch różnych a zarówno obowiązujących praw o opłacie należności stemplowych i dwóch taryf stemplowych i dla ułatwienia stronom łatwiejszego zorientowania się, wypracowano zbiór wszystkich przepisów dotąd obowiązujących, które w kilku dniach drukiem ogłoszone i publiczności do użycia oddane będzie.“

„Zupełne przekształcenie prawa o należnościach stemplowych nie mogło być dokonane, pracuje się wszelako nad zaprowadzeniem jednostajnego prawa stemplowego, wszelako promulgacye prawa tego nastąpić mogą dopiero po zaprowadzeniu nowej ustawy o zobowiązaniach prawnych, tudzież po nastąpieniu reformy postępowania sądowego w sprawach spornych i niespornych.“

Między podatkami niestałymi wspomnieć jeszcze muszę o loteryi liczbowej, której zniesienie rząd jako pożądane uważa, co jednak przy obecnej sytuacji finansowej nastąpić nie może. Wspomnę nadto o opłacie od pancerowania, z tym dodatkiem, iż nowe prawo pod tym względem wypracowane zostało i w obecnej kadencji wniesione będzie.

(C. d. n.)

(*Rozruchy na wyspie Cherso.*) Względem zaburzeń na wyspie Cherso (w kraju nadbrzeżnym) piszą do *Jen. kor.* pod d. 16. b. m. W mieście naszym wybuchło d. 13. zaburzenie. Powodem do tego było przez naszą władzę gminną uchwalone założenie bardzo potrzebnej drogi ztąd do Faresiny, która już rozpoczęta została, z udziałem sił roboczych ze strony ludności. Wielu podżegaczyw agitowało między żeglarzami i włościanami przeciw budowaniu tej drogi, wmawiając w nich, że jest niepotrzebna, i zjednali sobie o tyle niższe klasy ludności, że nie tylko odmówili pomocy w tej pracy publicznej, ale nadto d. 13. b. m. wieczorem po nabożeństwie popołudniowym w liczbie kilkuset, udali się z kościoła przed dom obrad gminnych, aby wymusić wstrzymanie rozpoczętej budowy drogi. Napomnienia patrolu żandarmerji, który ukazał się na miejscu zbiegowiska, były bezskuteczne, lecz kapitanowi morskemu i reprezentantowi gminy Janowi Petranich udało się skłonić lud do rozejścia obietnicą, że budowa drogi jeszcze raz i to w ciągu 24 godzin na zupełnym posiedzeniu rady gminnej będzie wzięta pod obradę. W nocy poprzyklepiano po rozmaitych punktach miasta kartki wyzywające. Nazajutrz, gdy posiedzenie rady gminnej odbywało się istotnie, usiłował radca gminy Zadro oświecić znowu liczną zgromadzonych włościan i żeglarzy ich językiem (słowiańskim), że są błędnego zdania, bo budowa drogi, dla ich własnej korzyści jest koniecznie potrzebną. Lecz to mu się nie powiodło; owszem, około 200 ludzi udało się na wspomnianą rozpoczętą drogę, i zburzyli wszystko co dotąd zrobiono. Ten gwałt wywołał wdanie się władzy, i wytoczono śledztwo sądowe przeciw winnym. Dla uniknięcia nowych zbiegowisk, urząd powiatowy, który miał tylko kilku żandarmerji pod swemi rozkazami, zażądał asystencyi wojskowej, i wskutek tego nadciągnęło 80 żołnierzy. Wczoraj i dzisiaj nie wydarzyło się żadne zaburzenie, i jak się zdaje żadnego już nie będzie.

Turcja.

(*Wiadomości rozmaite.*) Z Konstantynopola piszą do *Jen. Kor.* pod d. 13. lipca: Z wielkiem zajęciem pracują tu nad uzbrojeniem i pomnożeniem potęgi zbrojnej na lądzie i morzu. Gdyby

nie była znana namietność Sułtana do żołnierzy i okrętów, możnaby myśleć, że zanoszą się na wojnę. Zapasy armii uzupełniają się, a dla marynarki zamówiono w ciągu jednego miesiąca dziesięć fregat, z których sześć buduje się w tutejszych, a cztery w angielskich warsztatach. Do tego Sułtan wydał rozkaz, aby wszystkie statki zagłowe floty zostały zamienione na parowce śrubowe. Ta niezwykła czynność nie zdaje się być wywołana okolicznościami, a tem bardziej nie odpowiada finansom, ile że jedynym do tego powodem jest, że Sułtan zapragnął dorównać mocarstwu pierwszego rzędu. Lecz to możnaby w tym jedynym razie przyprowadzić do skutku, jeżeli jak dotąd urzędnicy i wojsko przez szereg lat następnych będą pozostawieni bez zapłaty. Poseł angielski daleki od tego, aby miał Turkom odradzać podobne wydatki, które ich siły znacznie przewyższają, umacnia ich owszem w postanowieniach, i nie może znaleźć dosyć słów na uwielbienie mądrości i porządku w ich instytucjach krajowych. Z Sułtanem jest więc sir Bulwer z tego powodu na stopie wielkiego zaufania, ale pomimo tego nie posiada podobno znacznego wpływu. Przyczyny tego nie bardzo jasnego stosunku nie wątpliwie szukać należy w bardzo krytycznym położeniu finansowym szanownego baroneta. Jego kasa jest ciągle jeszcze bardziej jak wyczerpana, a on sam przyciśnięty licznymi zobowiązaniami, których nie może dopełnić.

Do rozwoju siły zbrojnej należy także nowo zarządzane ufortyfikowanie Nowego Bazaru, strategicznego i ważnego punktu, ponieważ góruje nad bezpośrednim związkiem między Serbią a Czernogorą, i zabezpiecza komunikację między Bośnią a resztą Turcji europejskiej. Inne punkta na granicy między Serbią a Bośnią, mają być także ufortyfikowane.

Urzędujący seraskier Halil Basza, ma w dywanie, a nawet w samym ministerstwie wojny silne przeciw sobie stronnictwo, ponieważ usiłował wytepić zakorzeniony zwyczaj dopuszczania się dekadencji, a w obchodzeniu się z podwładnymi jest za ostry. Wielki wezyr powziął plan, artylerję i inżynierję, które dotychczas pod Halilem Baszą stanowiły samodzielną administrację, połączyć z ministerstwem wojny, i znieść urząd wielkiego konetabla. Przeciwnie tenże występuje z całą siłą, ale zapewne będzie musiał ustąpić. Już wydano rozkaz połączenia szkoły artylerji z wielką akademią w Pancaldi, i będą też wydane inne rozporządzenia, które władzę Taphani pozbawiać mają jednego przywileju po drugim. Dawniej oficerowie do osobnej służby przeznaczeni, pobierali zamiast dyet podwójną gażę, i to częstokroć przez kilka lat, przezco kasa państwa bardzo znaczne wydatki; otóż teraz zniesiono ten przywilej, i oficerowie muszą poprzestać na pensji, którą pobierają, i tylko koszta podróży będą im zwracane.

Względem kanału Suez, obywają się pomiędzy dywanem, a pełnomocnikiem wicekróla Nubar Baszą układy, okryte najgłębszą tajemnicą, i tyle tylko wiadomo, że nieprzyjazne Francuzom punkta znanej noty, jeżeli nie będą całkiem usunięte, to będą tak zmienione, że w stosunku Porty i Egiptu do przedsięwzięcia Lessaya pozostanie wszystko jak jest. Wprawdzie Anglia nie wyrzekła jeszcze ostatniego słowa w tej sprawie, ale dopokąd przyjdzie do skutku kanał, z przyczyn technicznych i politycznych podlegać będzie wątpliwości, nie ma powodu robić z niego przedmiot ścisłej dyskusji dyplomatycznej.

Sułtan ofiarował szablę honorową księciu Montenegrojskiemu. O nowej pożyczce trzech milionów funtów celem spłacenia monet zwanej Beszlikami, a mającej bardzo małą wartość zawiadomiono subskrybentów, ostatniej w Paryżu zawartej pożyczki tureckiej. Projektowany tu pociąg dla rozrywki na Paryż, Londyn i Wiedeń dla braku takich, którzyby z niego chcieli korzystać, nie przyjdzie do skutku.

Księstwa Naddunajskie.

(Wyprawa polskiej emigracji.) O wyprawie Polaków z Mołdawii przynosi telegram z Bukaresztu z 17. b. m. następujące dalsze szczegóły:

W nocy z 13. na 14. lipca przybyło okrętem angielskim z Turcji 400 cudzoziemców, po części Polaków, i wkroczyło pod ichi na terytorium rumuńskie. Gdy nadesłane do nich wezwanie z Bukaresztu, ażeby szanowali kraj neutralny i złożyli broń, pozostało bezskuteczne, i oddział ten zamiast do Rosji posuwał się dalej w głąb kraju, otrzymał pułkownik Kalinesko rozkaz, puścić się z trzema kompaniami w pogon za oddziałem. Dnia 15. doścignął go pułkownik i wezwał powtórnie do złożenia broni. Ochotnicy odpowiedzieli salwą karabinową, chcąc tym sposobem utworować sobie drogę. Ale skutkiem tego wszczęła się walka nad jeziorem Ragul, w której ochotnicy stracili 16 ludzi poległych, między tymi 2 oficerów i 57 rannych. Zostawivszy tych na placu puścić się oddział dalej w głąb kraju zamiast przejścia granicy rosyjskiej, a pułkownik Kalinesko, który stracił 63 ludzi, między tymi 18 poległych, ruszył dalej w pogon. — Podług najnowszych doniesień nie przyszło już więcej do walki i cały oddział złożył broń do browalnie.

Kronika.

(Dzieciobójstwo.) Dnia 15. b. m. popełnione zostało okropne morderstwo w Perechińsku, w obwodzie stryjskim. Włościanin tamtejszy, Tymko

S., starzec 63letni i ojciec 6 dzieci, zamordował dwóch najmłodszych synów swoich, jednego 5cio- a drugiego 7letniego. Uwieszony zaraz po dokonaniu zbrodni wyznał, że przed popełnieniem morderstwa ostrzył jeszcze nóż, którym potem poderznął gardło śpiącym dzieciom. Przy śledztwie okazało się wprawdzie, że winowajca był zupełnie przytomnym, jednak zbrodnia ta jest tak okrutna, że trudno przypuścić, by ją mógł popełnić człowiek w stanie przytomności, i przypuszczają przeto, że starzec musiał podlegać chwilowym napadom obłąkania.

(Zabójstwo.) W Dobrotworach, w obwodzie z'oczowskim, znaleziono 16. b. m. na pastwisku gminnem moeno pobitego izraelitę, który zaraz następnej nocy życie zakończył. Ze śledztwa okazało się, że to był znany złodziej koni imieniem Mendel Lustig z Krystynopola, i że właśnie poprzedniej nocy przydybany na kradzieży koni na rzeczonym pastwisku przez kilka włościan z Dobrotwór padł ofiarą sądu ludowego. Władza sądowa wytoczyła już śledztwo w tej sprawie.

(Projekt połączenia morza chińskiego z oceanem indyjskim.) W obecnym stanie komunikacji, pomiędzy Europą a wschodnią Azją, statki udające się do Chin, muszą opływać na około półwysp Malakkę koło Penang i Singapor. Przejazd ten wymaga dla statków parowych cztery do pięciu dni, a dla statków żaglowych trzy do sześciu tygodni. Uderzeni tą niedogodnością, dwaj oficerowie angielscy, kapitanowie Fraser i Portong, powzięli myśl połączenia morza chińskiego z oceanem indyjskim, za pomocą kolei żelaznej, przechodzącej przez międzymorze Kraw, którego szerokość nie przenosi 45 mil angielskich. Według tego projektu, statki, rzeką szeroką, dostępną a wpadającą do zatoki Bengalskiej, dopływałyby do małej wioski Paekhan, na międzymorzu Kraw, zład pasażerowie i towary, koleją żelazną, w dwie godziny, byłyby przewożone do portu Tajung nad zatoką Siamską, gdzieby na nich czekały inne statki. Tym sposobem przejazd z Ceylanu do Hong-kong, skróciłby się bardzo znacznie i obliczają, że statki parowe ra oszczędzeniu paliwa, zyskałyby rocznie 5 lak rupii (2,080,000 złp.), co stanowi procent od sumy 40.160.000 złp. Pierwszy Król Siamski oświadczył już, że bezładnie ustąpi pas ziemi, na miłę angielską szerokości, pod koleją żelazną na międzymorzu Kraw. Rząd angielski przychylny jest temu przedsięwzięciu, które korzystnieby wpływało na stosunki z Chinami. Bardzo prawdopodobnie zatem utworzy się spółka dla urzeczywistnienia tego projektu, z którego korzystałaby marynarka handlowa, a który ułatwiłby także stosunki Francji z nową jej osadą w Kochinchinie.

Gospodarstwo, przemysł i handel.

Lwów, 10go lipca. W obwodach Tarnopolskim i Kołomyjskim były w drugiej połowie z. m. następujące ceny przeciętne zboża i innych artykułów.

	Miejsce targu:									
	Tarnopol		Trembowla		Kotłomyja		Kuty		Sulajyn	
	zł.	e.	zł.	e.	zł.	e.	zł.	e.	zł.	e.
	waluty austriackiej									
Mec pszenicy	2	87	2	80	3	32	3	13	3	25
„ żyta	1	70	1	50	1	75	1	71	1	73
„ jęczmienia	1	50	1	40	1	40	1	23	1	30
„ owsa	1	35	.	.	1	22	1	8	1	15
„ hreczki	1	90	.	.	2	50	2	25	.	.
„ kukurudzy	1	80	1	60	1	65
„ kartofli	1	.	.	.
Cetnar siana	1	30	.	.	1	60	1	40	1	42
„ wełny
„ nasienia konicza
Sąg drzewa twardego	9	50	.	.	6	.	6	.	5	50
„ „ miękiego	8	.	.	.	4	50	3	.	.	.
Fant mięsa wołowego	15	.	13	.	12	.	10	.	11
Mas okowity	80	.	60	.	72	.	64	.	60

Piszą z Odessy. Brak pieniędzy, jakiego już od dość dawna doświadcza miasto, teraz doszedł do najwyższego stopnia. Pomimo licznych karawan Czumaków, ciągnących długimi sznurami powozek ku Odessie, sprzedaż wszelka odbywa się tu w rozmiarach nader ograniczonych; najwięcej pokupu znajduje celne ziarno, które chętnie rozbierają dla pomieszenia go z dawniejszymi zapasami zboża. Pieniądzy kompletnie nikt nie ma: ani obywatel, ani kupiec. Ludność robocza, tłumnie tu przybywająca z południowozachodu, znajduje jeszcze jakkolwiek zajęcie, dzięki zbliżającym się pracom w polu i spodziewanemu urodzajowi, który rzeczywistość jest wiele obiecującym, mianowicie pod względem jarego zboża. Miejscowi robotnicy, najmują się albo do kopania kanałów miejskich, albo do drogi żelaznej, zawsze prawie dającej zatrudnienie ludziom klasy wyrobniczej; lecz sfera przemysłowców zupełnie ogołociona i z pieniędzy i z zatrudnienia. Jaki jest brak gotówki u obywateli, najlepiej dowodzą skromne zakupy maszyn i narzędzi rolniczych, których w ciągu pięciu miesięcy 1863 r. przywieziono wszystkie z zagranicy zaledwie za 66.520 rs., gdy tymczasem lat poprzednich, zdarzało się, że w jednym miesiącu sprowadzono ich za sumę trzy i cztery razy większą.

Ostatnia poczta.

Kraków, 22. lipca. *Krak. Ztg.* pisze: Jego c. k. Apostolska Mość raczył najmiłościwiej przeznaczyć 2000 zł. w. a. na wsparcie pogorzalców Brzeska.

Doniesienie *Gońca* z 15. b. m. przez inne dzienniki powtórzone, jakoby tajny rząd narodowy w Warszawie nadesłał 2000 złp. na wsparcie pogorzalców Wiśnicza, nie potwierdza się według źródeł niezawodnych.

Saleburg, 21. lipca. Król pruski bawi tu dzisiaj, i jutro udaje się do Gastein. Jego król. Mość robił dziś wycieczkę do Gastein (?).

London, 21. lipca. Odpowiedź rosyjska do gabinetu angielskiego mówi: rząd cesarski pragnie podobnie jak hr. Russell praktycznego rozwiązania, i uznaje w zasadzie, że mocarstwa, które podpisały traktat wiedeński, mają prawo tłumaczenia tego traktatu. Środki proponowane były już przez Cesarza zarządzane, lub przygotowane; nie są one rekojmia zupełnego uspokojenia, ponieważ obecne wpływy podniecają rewolucję, i ta istnieje głównie przez terroryzm, podczas gdy lud polski zachowuje się po większej części biernie. Dlatego punkta proponowane nie dadzą się przeprowadzić, póki porządek nie będzie przywrócony, a nadto powstańcy nie walczą o wspomniane punkta, lecz o niepodległość.

Zawieszenie broni więc jest niemożliwe, a bezwarunkowe złożenie broni byłoby jedynym środkiem powstrzymania dalszego krwi rozlewu. Konferencye mocarstw, które zawierały traktat wiedeński, byłyby niestosowne, niepożyteczne, a ponieważ chodzi tylko o kwestyę administracyi polskiej, konferencye z Austryą i Prusami byłyby najodpowiedniejsze celowi.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 22. lipca.

Hotel George: PP. Matyński Jan, z Rosyi. — Rudziński Antoni, z Leszczyna. — Milewicz Wład., i Piasecki Karol, z Polski. — Swierzawski Sew., z Dubrowa. — Zurkowski Eugen., z Podola. — Sobieszczański Wilhelm, z Petersburga.

Hotel europejski: Vivien Jan, z Wysocka. — Obertyński St., z Tuszkowa. Hotel angielski: Czuczawa Krz., z Kołomyi. — Ks. Sanguszko Paweł, z Tarnowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 22. lipca.

PP. Bagiński Leo, do Jankowic. — Wysocki Flor., do Hrehorowa. — Czajkowski Jan, do Sarnik. — Bogdanowicz Zyg., do Lublińca. — Loeffler Fr., do Krzywca. — Makomski Antoni, i Lubowiecki Antoni, do Brodów. — Stojowski Michał, do Potoka. — Niezabitowscy Lubin i Franc., do Zameczka. — Małachowski Cesar, do Kozówek. — Kollerman Józef, do Tryńczy. — Klim-

kiewicz Alex., do Warszawy. — Witosławski Wiktor, do Pragi. — Pomezanski Jędrzej, do Czereza.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 22. lipca 1863.

Pora	Barometr w mierze parys. sprawdzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	326.94	+13.8	75.2	zachodni sł.	pogoda
2. god. po poł.	326.69	+22.1	51.9	polud.-zach. "	pochmurno
10. god. wiecz.	326.37	+17.0	67.7	polud.-zach. "	"

Dnia 22. lipca 1863 r. wyciągnięto w c. k. urzędzie loteryjnym lwowskim następujących pięć liczb:

13. 66. 54. 73. 42.

Przyszłe ciągnięcia nastąpią dnia 1. i 12. sierpnia 1863 r.

Kurs lwowski.

Dnia 22. lipca.

	gotówka		towarem	
	zł.	c.	zł.	c.
Dukat holenderski	5	24 1/2	5	29
Dukat cesarski	5	27 1/2	5	32 1/2
Półimperyal zł. rosyjski	9	11 1/2	9	19
Rubel srebrny rosyjski	1	75 1/2	1	77 1/2
Talar pruski	1	65 1/2	1	67 1/2
Polski kurant i pięciozłotówka				
Galicyj. listy zastawne w. a. za 100 zł.	75	15	75	80
" " " m. k. za 100 zł.	74	88	79	50
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	74	13	74	75
5% Pożyczka narodowa	81	48	82	13
Akeye gal. kol. żelaz. Karola Ludwika	201	—	202	75

Telegrafowany kurs wiedeński.

Dnia 22. lipca.

	złr.	kr.
5% Metaliki	76	10
5% pożyczka narodowa	81	65
Losy z 1860 roku	100	50
Akeye banku wiedeńskiego	793	—
" " kredytowego	150	—
London, 10 funtów szterlingów	111	90
Dukat pojedynczy	5	35
Srebro	110	50

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 20. lipca

1. Fund publiczny. (Za 100 zł.)

	pien.	towar.
A. Państwa		
W austr. wal. po 5%	72.20	72.30
" " " bez kuponów		
zwrotny po 5%	96.—	96.50
Z pożyczki narod. z proc.		
od stycznia do lipca po 5%	81.70	81.90
od kwiet. do paźd. po 5%	8.80	82.—
Z r. 1851 ser. B. po 5%	—	—
Metaliki po 5%	76.—	76.10
Metaliki z proc. od maja do		
listopada po 5%	76.10	76.20
dito. po 4 1/2%	68.50	69.—
dito. " 4%	60.00	61.—
dito. " 3%	46.25	46.75
dito. " 2 1/2%	38.—	39.—
dito. " 1%	15.15	15.25
Przez. do wyl. z r. 1839		
całe losy	157.50	158.—
Przez. do wyl. z r. 1839		
piąta część losów	154.50	155.—
Przez. do wyl. z r. 1854	96.25	95.75
Przez. do wyl. z r. 1860		
po 500zł.	99.90	100.—
Przez. do wyl. z r. 1860		
po 100 zł.	100.30	100.50
Benty Ceno po 42 lir. austr.	17.—	17.50
Wyl. od l. dawn. po 5%	72.—	73.—
długu państ. " 4 1/2%	68.25	68.75
" 4%	60.50	61.—
" 3 1/2%	52.50	53.50
" 3%	—	—
Przez. do los. obl. " 2 1/2%	59.50	61.—
daw. długu państ. " 2 1/2%	52.—	53.—
z proc. w kraju " 2%	47.—	48.—
" 1 1/2%	41.—	42.—
" 5%	72.—	73.—
" 4 1/2%	68.25	68.75
" 4%	60.50	61.—

2. Stan oblig. domestykain.

Po 3% za 100 zł.	27.—	—
" 2 1/2% " 100 "	22.50	—
" 2 1/4% " 100 "	20.25	—
" 2% " 100 "	18.—	—
" 1 3/4% " 100 "	15.50	—

3. Akeye.

	pien.	towar.
Banatu Tem.	74.75	75.25
Kroacy i Sławonii	75.—	75.50
Galicyi	74.—	75.50
Siedmiogrodu	71.25	74.75
Bukowina	74.25	74.75
Z klauzula wyl. w r. 1867	73.75	74.—
Lomb. wen. poz. z r. 1859	92.—	93.—
Dług Tyrolu		
po 5%	66.50	61.—
" 3 1/2%	—	—
" 3%	60.50	61.—
" 2 1/2%	—	—
" 2%	30.—	31.—
" 1 3/4%	—	—
Dług Krainy		
" 3%	—	—
" 2 1/2%	—	—
" 2%	—	—
" 1 3/4%	—	—
Banku narodowego	793.—	795.—
Inst. kred. dla handlu po		
200 zł. w. a.	190.10	190.30
Niż.-austr. tow. eskomt.		
po 500 zł.	644.—	646.—
Póln. kol. po 1000 zł. m. k.	1678.—	1680.—
Tow. kolei żel. państwa po		
200 zł. m. k. czyli 500 fr.	199.50	200.50
Kol. Ces. Elżbiety po 200 zł.		
mon. konw.	147.25	147.75
Polud.-póln.-niem. kolei		
kom. po 200 zł. m. k.	128.—	128.25
Kolei Cisy po 200zł. m. k.		
po 140 zł. (70%) wpłaty	147.—	—
Polud. kolei państw. lomb.		
wen. i central.-włoskiej		
kolei żel. po 200 zł. w. a.		
czyli 500 fr. z wpłaty		
180 zł. (90%)	253.—	254.—
Kol. Kar. Lud. po 200zł.		
mon. konw.	200.50	201.—
Kol. Preszb. Tyrn. I. emis.		
po 200 zł. m. k.	—	40.—
dito II. emis. po 200zł. m. k.	99.—	100.—
Kolej Budehradzka po		
500 zł. m. k.	675.—	680.—
Kolej Aussig.-Ciepl. po		
200 zł. m. k.	235.—	238.—
Kol. Bern. Ross. z pierw-		
szewstwem po 200 zł.		
mon. konw.	195.—	200.—

4. Listy zastawne.

(za 100 zł.)

Kol. Grac.-Köfl. i Tow. gór. po 200 zł. w. a.	163.—	167.—
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	443.—	444.—
Lloyda w Tryeście po 500 zł. m. k.	246.—	248.—
Mostu Jan. w Peszcie po 500 zł. m. k.	392.—	395.—
Tow. mlyna par. w Wied. po 500zł. w. a.	—	395.—
Powsz. austr. Tow. gaz. po 200 zł. w. a.	256.—	258.—
Uprzyw. czeska kolej zachodnia po 200 zł. w. a.	161.50	162.—
Banku narod. w m. k. { 6let. z r. 1857 po 5% 103.— —		
{ 10let. " 1857 po 5% — —		
{ przeznaczone do los. po 5%	92.—	92.50
Banku (na 12 m. 5%)	—	—
narod. { przezn. do losow. w. a. { wania po 5%	87.80	87.90
Gal. Tow. kred. w w. a. po 4%	75.—	75.50

5. Obligacye z prawem pierwszeństwa.

Kolej Elżbiety po 5% za 100 zł. m. k.	97.25	—
detto detto w sreb. upr. za 100 zł. w. a.	95.—	95.50
Emis. z r. 1862 za 100 zł. wal. aust.	89.25	89.75
Tow. austr. kol. państwa po 500 fr.	122.—	123.—
Kol. Lomb. wen. po 500 fr.	117.50	118.—
Kol. póln. po 100 zł. m. k.	91.—	91.50
Kol. póln. po 100 zł. w. a.	88.25	88.75
Kol. Glogn. po 100 zł. m. k.	80.—	80.50
Tow. żeg. par. na Dun. za 100 zł. m. k.	94.—	95.—
Lloyda za 100 zł.	—	92.50
Uprzyw. czeska kol. zach. po 300 zł. w. a. (w srebrze) za 100 zł.	96.25	96.75
Polud. póln. kolej kom. po 5% za 100 zł.	78.—	78.50
Grac. Köflach. kol. i Tow. gór. po 400 zł. w. a. (1000 fr.)	—	—

6. Losy.

pien. towar. (za sztukę.)

Inst. kred. dla handlu po 100 zł. w. a.	133.25	133.50
Tow. żeg. par. na Dun. po 100 zł. m. k.	92.55	93.—
Poz. Trye. po 100 zł. m. k.	115.—	116.—
" " po 50 zł. m. k.	52.50	53.—
Pożycz. miasta Budy po 40 zł. w. a.	34.—	34.25
Esterhazego po 40 zł. m. k.	93.50	94.50
Salma " 40 " "	36.50	36.75
Palfiego " 40 " "	37.—	37.50
Clarego " 40 " "	34.50	35.—
St. Genois " 40 " "	33.50	37.—
Windschgratza 20 zł.	21.25	21.75
Waldsteina 20 " "	20.50	20.75
Keglevicha 10 " "	15.—	15.25

Weksle.

(Na 3 miesiące.)

Amsterdam za 100 zł. hol.	—	—
Augsburg za 100 zł. w. p. n.	94.90	94.95
Berlin za 100 tal.	—	—
Wrocław za 100 tal.	—	—
Frankfurt za 100zł. w. p. n.	95.—	95.—
Genua za 100 lir. piem.	44.20	44.20
Hamburg za 100 M. B.	83.80	83.90
Lipsk za 100 tal.	—	—
Liwurna za 100 lir. tosk.	—	—
London za 10 fl. szt.	111.90	112.—
Lugdun za 100 fr.	—	—
Medyolan za 100 lir. wl.	—	—
Marsylia za 100 fr.	—	—
Paryż za 100 fr.	44.35	44.40
Praga za 100 zł. w. a.	—	—
Tryest za 100 zł. w. a.	—	—
Wenecya za 100zł. w. a.	—	—

(31 dni po ukazaniu.)

Bukareszt za 100 piast. wol.	—	—
Konstantynopol za 100 piast. tur.	—	—

Kurs złota.

Dukaty ces. men.	5.35	5.36
dito. pełnej wagi	5.35	5.36
Korona	15.35	15.40
20frankówka	8.90	8.98
Rosyjski imperyal	9.20	9.22
Talar związkowy	1.66 1/2	1.67
Srebro	110.75	111.—
Kurs korony w c. k. kasach	13zł.	50c.